

Agenda Stad

90+
Gemeenten

30
City Deals

10
Ministeries

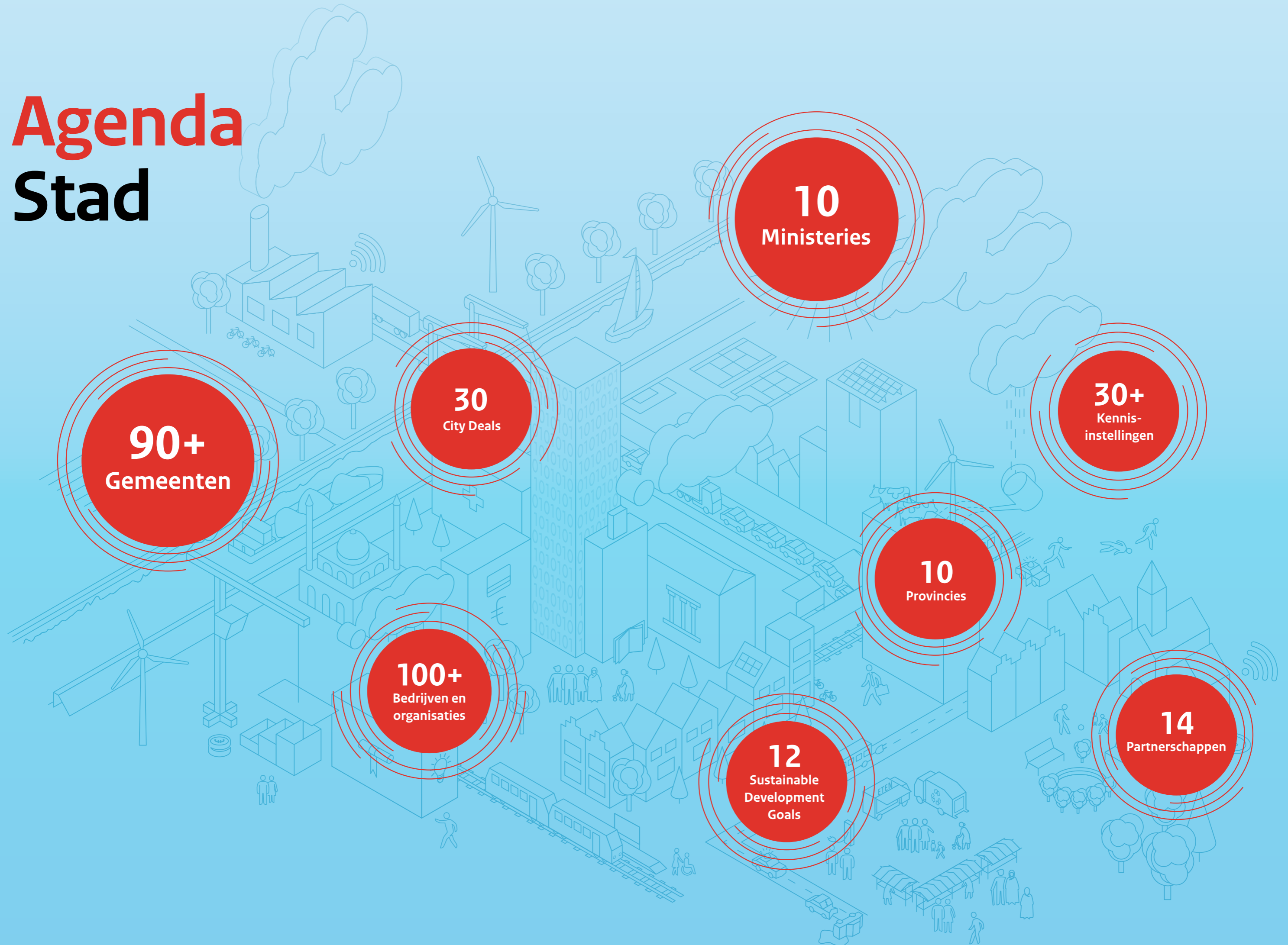
30+
Kennis-
instellingen

10
Provincies

100+
Bedrijven en
organisaties

12
Sustainable
Development
Goals

14
Partnerschappen

City Deals in Beeld

City Deal Lokale Weerbaarheid Cybercrime: HackShield

Onze samenleving wordt steeds digitaal. Daarmee neemt ook het risico op cyberaanvallen toe. HackShield is in 2018 opgericht vanuit de creatieve industrie om passende educatieve content te maken over nieuwe technologische ontwikkelingen. IT-ontwikkelingen gaan snel en het is belangrijk om toekomstbestendig lesmateriaal te ontwikkelen en digitale geletterdheid in het curriculum van kinderen te krijgen.

De City Deal Lokale Weerbaarheid Cybercrime vormde een vliegwiel voor HackShield: dankzij de City Deal is een pilot opgeschaald van 7 naar 20 gemeenten. Bovendien werd als onderdeel van de deelname aan de City Deal een handreiking ontwikkeld voor andere gemeenten. Inmiddels is dankzij de validatie bij de 20 gemeenten al opgeschaald naar 140 gemeenten en wordt aansluiting gezocht bij ministeries waaronder JenV, om landelijke borging te creëren. De meerwaarde van de City Deal schuilt voor HackShield in het netwerk en de opschaling en validering die er het gevolg van waren. Door kinderen spelenderwijs digivaardig te maken, kunnen zij ook kennis overdragen aan hun ouders en grootouders.

City Deal Eenvoudig Maatwerk: Minimaatwerkbudget – kleine giften, groot effect

Een scootrijbewijs, een koelkast of kosten voor de tandarts. Vaak zijn het relatief kleine uitgaven die voor cliënten een groot verschil kunnen maken. Maar het aanvragen van deze vergoedingen kan voor sociaal werkers erg tijdrovend zijn. Daarom hebben de gemeenten Amsterdam, Hengelo, Leiden en Utrecht een minimaatwerkbudget ingevoerd. Voor kleine bedragen, meestal tot 500 euro, volstaat het als teamleden in een Whatsapp-groep toestemming geven. De werkwijze van het minimaatwerk is ontstaan in Amsterdam en wordt dankzij het netwerk van de City Deal ondersteund en gepromoot bij andere gemeenten.

Uit onderzoek door Stichting Uitvoering Maatwerk, blijkt dat de impact van dit minimaatwerk budget groot is. Zo werd een jongeman wiens portemonnee gestolen was, geholpen met een nieuw scootrijbewijs, zodat hij toch naar zijn nieuwe baan in Duitsland kon rijden. Een diabetespatiënt die na een verhuizing geen geld meer had, werd geholpen met een nieuwe koelkast, zodat hij zijn medicatie koel kan bewaren. Grotere schulden werden zo voorkomen.

Door de uitgaven te categoriseren, kunnen voor terugkerende knelpunten structurele oplossingen gezocht worden. Zo is bijvoorbeeld in Leiden een aangepast tarief voor mondzorg gerealiseerd voor mensen met een laag inkomen. Nu de aanpak zijn waarde bewezen heeft, werkt de City Deal om ook andere gemeenten te enthousiasmeren voor minimaatwerk – niet als pilot, maar als onderdeel van de reguliere praktijk.

City Deal Een slimme stad, zo doe je dat: Crowd Safety Manager

Bij mooi weer kan het behoorlijk druk worden op het Scheveningse strand. Mede dankzij de City Deal Een Slimme Stad, zo doe je dat maakt de gemeente Den Haag nu gebruik van de Crowd Safety Manager. Een dashboard waarmee realtime verkeersstromen in kaart gebracht worden obv geanonimiseerde (open) data. Het instrument kan zelfs drukte voorspellen. Het dashboard is ontwikkeld mede dankzij een bijdrage uit het innovatiebudget Digitale Overheid.

Die subsidie werd toegekend dankzij de goede voorbereiding en onderbouwing van de aanvraag, mogelijk gemaakt door samenwerking met netwerkpartners als WE LABS, Argaleo, Nationale Politie, TU Delft, TNO, Future City Foundation en Q-TC. Die samenwerking die binnen de City Deal is ontstaan, en met de Impact Coalitie Safety & Security (ICSS), leverde vruchtbare ethische discussies op aan de voorkant en biedt tevens kansen voor opschaling. Zo zijn er al twee andere steden in de Impact Coalitie die klaar staan om de Crowd Safety Manager in navolging van Den Haag toe te passen.

City Deal Impact Ondernemen: Vrijwilligerswerk met behoud van WW bij sociaal ondernemers

Vanhulley is een sociale onderneming die vrouwen helpt werkervaring op te doen, een netwerk op te bouwen en een basisopleiding te volgen door hen een werk-leertraject aan te bieden. Naast dit programma werken bij Vanhulley vrijwilligers die graag een dag of dagdeel per week helpen in het atelier. Een mevrouw die graag als vrijwilliger aan de slag wilde, kreeg geen toestemming van het UWV om dit met behoud van uitkering te doen omdat Vanhulley als BV geen ANBI-status heeft. Toen besloot directeur en oprichter Jolijn Creutzberg in actie te komen.

Samen met de projectleider van de City Deal en met City Deal-partner de Blauwe paraplu, deed Creutzberg onderzoek en zocht zij contact met het UWV. Uit onderzoek en naar aanleiding van dit contact, bleek dat vrijwilligerswerk met behoud van WW wel degelijk mogelijk is, bij alle sociaal ondernemers en voor iedereen met een WW-uitkering die deze kans wil aangrijpen.

Dankzij het signaal van Creutzberg en het netwerk van de City Deal was het mogelijk om direct met de verantwoordelijke manager over de casus te sparren en zo te signaleren dat de regels voor meerdere interpretaties vatbaar waren. Zo hielp de City Deal een misverstand op te lossen waardoor het UWV deze mogelijkheid vaker toepast en meer mensen toegang krijgen tot de arbeidsmarkt.

City Deal Kennis Maken: Limburg Univer©ity

Uitgangspunt van de City Deal Kennis Maken is dat de stad een rijke leeromgeving biedt waar studenten praktijkervaring kunnen opdoen. Tegelijkertijd kan de stad profiteren van de kennis en vaardigheden van studenten. De Univer©ity en haar Urban Living Labs (ULL's) in Limburg, gecoördineerd door Zuyd Hogeschool, zijn daar een succesvol voorbeeld van.

In de ULL's worden concrete opgaven rond thema's als veiligheid, gezondheid, klimaatadaptatie en kwaliteit van de openbare ruimte in nauw overleg met o.a. gemeentebesturen, woningcorporaties en buurtbewoners geïdentificeerd en werken studenten vervolgens oplossingen uit. Cruciaal daarbij is de interdisciplinaire samenwerking: studenten leren niet alleen van de opgaven, maar ook van het samenwerken met elkaar, over opleidings- en instellingsgrenzen heen. Naast jaarlijks 2000 studenten van 12 opleidingen van Zuyd Hogeschool, zijn ook twee andere hogescholen, twee ROC's en drie internationale universiteiten nauw betrokken. Studenten van de Hotelschool Maastricht adviseren studenten Built Environment bijvoorbeeld over gastvrijheid op wijkniveau en studenten Ergotherapie geven workshops over het ervaren van functiebeperkingen in de openbare ruimte aan andere studenten. Bovendien leren studenten in de praktijk hoe het openbaar bestuur werkt en bouwen ze een breed netwerk op waar ze in hun verdere loopbaan gebruik van kunnen maken.

De ULL's in Maastricht, Heerlen, en Sittard-Geleen vervullen een voortrekkersrol in het implementeren van innovatieve leermethoden als *social learning*, *learning as becoming* en *design thinking* om studenten te equiperen om hun en onze toekomst mede vorm te geven. De Univer©ity in Limburg werd door Regieorgaan SIA uitgeroepen tot best practice, wonnen een SustainaBUL '22-prijs en een 'best practioner paper' op de conferentie voor Europese Living Labs. Coördinator Nurhan Abujidi werd voor haar verbindende rol genomineerd als Lector van het Jaar in 2020.

City Deal Elektrische deelmobiliteit: opschaling in Nationaal

De City Deal Elektrische Deelmobiliteit ging in februari 2018 van start met de ambitie om sneller en betaalbaarder bouwen te koppelen aan een betere binnenstedelijke bereikbaarheid en verkeersdoorstroom én energiebesparing. Door te experimenteren met lagere parkeernormen bij nieuwbouw en het aanbieden van elektrische deelauto's als alternatief voor een eigen auto, is er minder parkeerruimte nodig. Ook neemt het verkeer af. Door gebruik te maken van een slimme, bi-directionele laadinfrastructuur, ontstaat bovendien een energiebesparing: reststroom in de deelauto's kan gebruikt worden om de woningen van elektriciteit te voorzien. Bij de evaluatie na de afronding van de City Deal eind 2021 bleek dat in heel Nederland steeds vaker afspraken gemaakt worden door gemeenten en projectontwikkelaars over deelmobiliteit. Ook bleken bewoners overwegend positief over elektrische deelmobiliteit.

Daarom heeft het Ministerie van IenW samen met BZK, beide partners in de City Deal, besloten om de missie van de City Deal voort te zetten in een Nationaal amenwerkingsprogramma Deelmobiliteit. Daarmee moeten vernieuwende vormen van mobiliteit sneller beschikbaar komen voor steeds meer Nederlanders. Voor dit programma is ruim 21 miljoen euro beschikbaar. Ook is in het mobiliteitsfonds financiële ruimte voor gemaakt voor hubs in steden om deelmobiliteit aan te bieden. Zo heeft de City Deal Elektrische Deelmobiliteit aan de wieg gestaan van meer ruimte in de stad, betere mobiliteit, betaalbaardere woningen, CO2-reductie én het delen van kennis over deze voordelen.

City Deal Gezonde en Duurzame Voedsel-omgeving: bevoegdheid gemeenten om ongezonde voedselaanbieders te weren.

Een gezonde en duurzame voedselomgeving, dat is de ambitie van de gelijknamige City Deal die in 2021 van start ging. Om de ambitie om in 2030 een gezondere voedselomgeving te creëren rond scholen en kwetsbare wijken te realiseren, hebben de partijen in de City Deal aangedrongen op handvatten die gemeenten kunnen helpen dit doel te realiseren. Uit onderzoek door de Universiteit van Amsterdam in opdracht van de City Deal, blijkt dat gemeenten wettelijke instrumenten nodig hebben om de ongezonde trend en de toename van overgewicht te keren. Daarom schreven wethouders die bij de City Deal en diens voorloper betrokken zijn, in 2021 een brandbrief aan de staatssecretaris van VWS.

En niet zonder resultaat. In december 2022 kondigde de staatssecretaris in een brief aan de Tweede Kamer aan dat hij een bevoegdheid voor gemeenten wil creëren om regels op te stellen in het omgevingsplan waarmee de vestiging van nieuwe ongezonde voedselaanbieders op bepaalde plekken kan worden geweerd. Daarnaast zijn er andere maatregelen in het regeerakkoord opgenomen, zoals de suikerbelasting op frisdranken en het BTW vrij maken van groente en fruit, die bij kunnen dragen aan het terugdringen van overgewicht. Een brede coalitie van gemeenten, wetenschappers en artsen steunen deze maatregelen. Momenteel wordt nader onderzocht of deze maatregelen doelmatig en uitvoerbaar zijn voor de Belastingdienst.

City Deal Inclusieve Stad: De Wijk Werkt!

De gemeente Eindhoven en stichting WIJ Eindhoven ontwikkelden voor de City Deal Inclusieve Stad (2016-2018) de pilot *Stratum werkt!* Doel was om inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt vertrouwen en perspectief te bieden en hun intrinsieke motivatie en energie te stimuleren, met een integrale en wijkgerichte aanpak.

Tussen 2017-2019 zijn drie edities van *Stratum Werkt!* uitgerold. Deelnemers uit stadsdeel Stratum stelden met elkaar, hun netwerk en vrijwillige coaches uit dezelfde wijk een persoonlijk plan op om meer te participeren in de samenleving. Door werksessies in de wijk werd de sociale cohesie en onderlinge betrokkenheid vergroot. Generalisten van WIJ Eindhoven werkten in multidisciplinaire wijkteams met verbinders en andere vrijwilligers uit de wijk aan vier pijlers: inspireren, creëren, activeren en doorgeven.

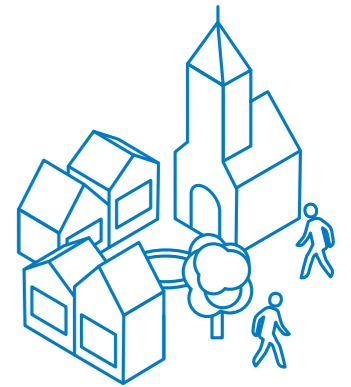
Negenentwintig deelnemers zijn 12 weken lang intensief begeleid. Alle deelnemers hebben stappen gezet op de participatieladder en vrijwel iedereen heeft een duurzaam actievere rol aangenomen in zijn of haar eigen situatie. Ruim éénderde van de deelnemers was in 2019 zelfs al volledig uitgestroomd naar betaald werk.

Vanwege het succes wordt de aanpak in heel Eindhoven uitgerold. In 6 van de 8 wijken zijn al wijkteams actief voor het tot *De Wijk Werkt!* omgedoopte programma. De ervaringen die dankzij de pilot voor de City Deal in Stratum zijn opgedaan, hebben mede dankzij een succesvolle Train de Trainer-aanpak geleid tot een effectieve opschaling waardoor steeds meer Eindhovenaren in kwetsbare situaties perspectief ontwikkelen en blijvend participeren.

Kennisdeling, innovatie en schaalvoordelen nu ook voor kleinere gemeenten dankzij **Town Deals**

Op 28 juni 2022 kondigde Agenda Stad tijdens het VNG Jaarcongres het instrument Town Deals aan, in aanvulling op City Deals. Waar in City Deals met name grootstedelijke vraagstukken worden opgepakt door private partijen, kennisinstellingen, departementen en – met name – G4- en G40-steden, stimuleren we in Town Deals samenwerking, innovatie en kennisuitwisseling tussen middelgrote en/of kleinere gemeenten.

De uitdagingen in kleinere en middelgrote gemeenten, met name in het landelijk gebied, zijn anders dan in steden en stedelijk gebied; een aantal gemeenten heeft bevolkingsdaling in het verschiets door vergrijzing en ontgroening, in andere gemeenten wordt groei gehinderd door gebrek aan woningen of passende werkgelegenheid. Deze trends hebben een sterke invloed op de leefbaarheid en economische ontwikkeling van deze gemeenten op de lange termijn. Daarnaast zijn er ook kansen; kleinere gemeenten hebben ruimte voor woningbouw en bedrijfsvestigingen. De belangstelling voor wonen buiten de stad is, zeker sinds de coronapandemie, gegroeid. Zowel de uitdagingen als de kansen stellen gemeenten voor capaciteits- en kennisvraagstukken. Om deze urgente hulpvragen op een vernieuwende manier aan te pakken, ondersteunt Agenda Stad met de Town Deals.

Town Deals zijn ontwikkeld op verzoek van en in samenwerking met de koepels M50, P10 en K80 (respectievelijk de koepels van de middelgrote, plattelands- en kleine gemeenten). De samenwerking biedt schaalvoordelen, toegang tot relevante kennis en een 'stoel aan tafel' bij de departementen.

Impactpool

Een Impactpool, samengesteld uit experts en doeners uit het publieke, private en kennisdomein geeft een impuls aan projecten die de deelnemende gemeenten inbrengen. De hulpvraag van een gemeente wordt gekoppeld aan de ambtenaren, ingenieurs, onderzoekers en impactondernemers in de Impactpool met de passende expertise. Door deze intensieve brede samenwerking ontstaan nieuwe perspectieven voor de opgaven van deelnemende gemeenten.

Tijdens uitwisselingsdagen bespreken partners in de Town Deal de voortgang. Daarnaast zorgt een parallel onderzoekstraject voor een evaluatie halverwege de looptijd van één jaar en na afloop. Lessen uit de Town Deal worden breed verspreid en waar mogelijk opgeschaald.

Town Deal Sterke Streken

De eerste Town Deal, Sterke Streken, is in het voorjaar van 2023 van start gegaan. Deze deal adresseert de uitdagingen die vergrijzing en ontgroening in bepaalde regio's met zich meebrengt: bevolkingsdaling, afname van voorzieningen en arbeidsplaatsen, veroudering van de woningvoorraad en druk op de sociale cohesie. Tegelijkertijd barsten veel stedelijke gebieden uit hun voegen en zouden veel stedelingen de stad graag verruilen voor de rust, ruimte en betaalbare woningen in andere regio's. In de Town Deal wordt gewerkt aan nieuwe oplossingen om samen met inwoners een impuls te geven aan de aantrekkelijkheid van hun leefomgeving. Het in stand houden en waar mogelijk versterken van het woon- en vestigingsklimaat is hierbij van groot belang. De Town Deal zet in op drie thema's waar deelnemende gemeenten knelpunten in ervaren: Stromende woningmarkt, Slimme voorzieningen en Zelfbewuste economie.

Deelnemende gemeenten voor deze eerste Town Deal zijn geselecteerd op basis van de geschiktheid van de projecten en hulpvragen die zij hebben ingebracht. De deelnemende gemeenten zijn: Noardeast-Fryslân, Het Hogeland, Bronckhorst, Beesel en Voerendaal.

Agenda
Stad

Regio's aan de grens

City Deals in verkenning

Bruisende kades

Historische binnensteden zijn hét symbool van ons nationale erfgoed. Veel van deze binnensteden kennen unieke, eeuwenoude grachten- en kadecomplexen die een belangrijke rol spelen in de aantrekkingskracht van deze steden, maar ook in de waterinfrastructuur.

De keerzijde van deze visitekaartjes is echter dat een goede staat van onderhoud cruciaal is om de bruggen, kades en grachten én die waterinfrastructuur veilig te houden. Diverse incidenten hebben de afgelopen jaren de kwetsbaarheid van deze eeuwenoude constructies aangetoond. De City Deal Bruisende Kades gaat zich niet alleen buigen over mogelijkheden om alternatieve financieringsmodellen te verkennen voor het broodnodige onderhoud, maar ook over koppelkansen die focussen op toekomstbestendigheid en vergroening.

Fietsen

Nederland is een fietsland bij uitstek. Er zijn in ons land meer fietsen dan mensen. Fietsen is niet alleen gezond, de fiets is ook het ideale vervoermiddel in de stad. De fiets heeft potentie als oplossing voor vraagstukken die spelen in onze steden, zoals, bereikbaarheid, leefbaarheid, gezondheid en de woningbouwopgave. Maar om als stad én als inwoner baat te hebben bij een fiets, moet je er niet alleen er een hebben – maar ook kunnen en durven fietsen. Dat is nu niet het geval. De fiets is een van de middelen om de vervoersarmoede tegen te gaan zodat werk, school en sport voor iedereen bereikbaar is. In de City Deal Fietsen gaan we met een brede coalitie van maatschappelijke partners én gemeenten en departementen verkennen welke rol de fiets kan spelen in stedelijke transitie en hoe we ons stalen ros kunnen introduceren bij inwoners die nog niet (kunnen) fietsen, bijvoorbeeld in stedelijke focusgebieden.

Gezonde en gelukkige steden

Inwoners in staat stellen gezond en gelukkig op te groeien en oud te worden, is een morele plicht van een beschaafde samenleving. Uitdagingen als vergrijzing, de toename van chronische ziekten, arbeidsmarktkrapte, dreigende zorginfarcten en oplopende zorgkosten, maken het bovendien een belangrijke economische en sociaal-maatschappelijke opgave. Daarom gaat de City Deal Gezonde en gelukkige steden stimuleren dat preventie en een gezonde leefomgeving een prominenter rol krijgen in de plannen én uitvoering van stedelijke uitbreiding en verdichting. Wie gezond is, is gelukkiger en beter in staat om te leren, werken en van betekenis te zijn voor de maatschappij. Uit onderzoeken blijkt bovendien dat gericht investeren in preventie nodig is, omdat de gezondheid met name in stedelijke focusgebieden achterblijft. De City Deal toetst initiatieven en spoort blokkerende regels op. Professionals uit het gezondheids- en sociaal domein en het ruimtelijke domein werken samen met stedenbouwkundigen, investeerders en kennisinstellingen om doorbraken te kunnen realiseren.

Welk urgent thema ontbreekt in dit overzicht?

De kracht van City Deals bestaat uit de gelijkwaardige, opgavegerichte samenwerking. Bovenstaande City Deal-thema's zijn geïdentificeerd in nauw overleg met steden, koepels en kennisinstellingen en planbureaus. Het signaleren van City Deal-thema's is een continu proces waarbij Agenda Stad altijd pro-actief de dialoog zoekt. Ontbreekt er een thema in dit overzicht dat gebaat is bij de innovatiekracht van City Deals? Treed in gesprek en benader ons via onze [Contact-pagina](#).

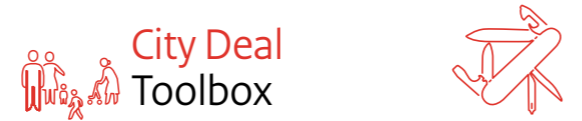
Agenda Stad lanceert 'toolbox' met instrumenten uit City Deals

De 30 City Deals die tot nu gesloten zijn, hebben veel opgeleverd: stedelijke opgaven zijn prominenter op de agenda gekomen, beleid is verbeterd, nieuwe netwerken zijn ontstaan, er is veel kennis vergaard en er zijn aanvullende financiële middelen ontsloten voor stedelijke vraagstukken. Hoe fundamenteel de resultaten ook zijn, ze zijn niet altijd eenvoudig deelbaar. Voor de resultaten die dat wél zijn, heeft Agenda Stad nu een Toolbox ontwikkeld, waarin gemeenten en andere geïnteresseerde organisaties, instrumenten, kennis, procesinformatie, tips en concrete stappenplannen uit de City Deals kunnen terugvinden.

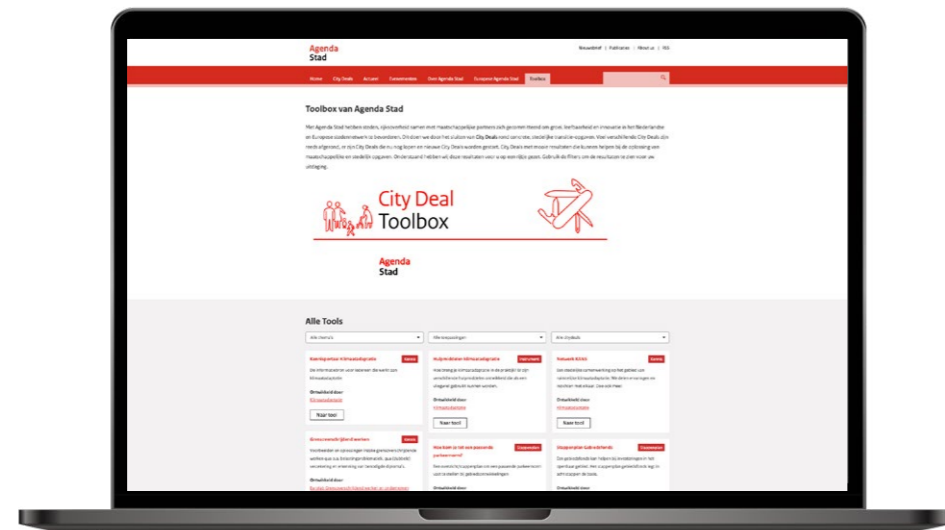
De Toolbox draagt bij aan de doelstelling van Agenda Stad om kennisdeling te bevorderen. Niet alleen binnen het netwerk van Agenda Stad, maar ook daarbuiten. City Deals ontstaan doordat 'koplopers' rond stedelijke opgaven zich verenigen. Om de impact van dit pionierswerk van steden, private partijen en maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen te vergroten, is het van belang om resultaten en inzichten

te delen met alle organisaties die daar de vruchten van kunnen plukken. De Toolbox bevordert de deelbaarheid van onze resultaten.

De Toolbox City Deals is te vinden op de website van Agenda Stad. De Toolbox is doorzoekbaar op thema, type instrument en City Deal. Er staan momenteel ongeveer 70 instrumenten in de Toolbox. De lijst wordt regelmatig aangevuld met nieuwe instrumenten.

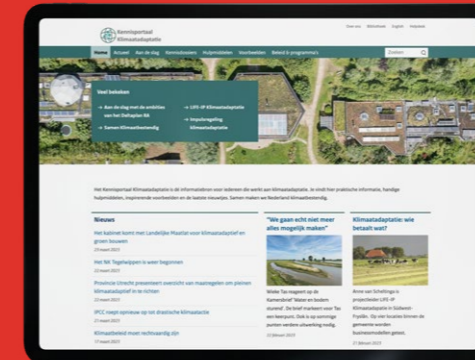

➔ [Zie: agendastad.nl/toolbox-van-agenda-stad](http://agendastad.nl/toolbox-van-agenda-stad)

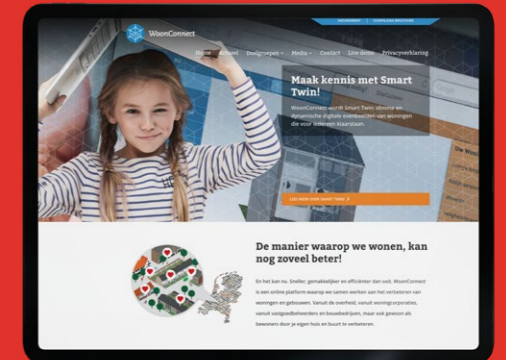

Uitgelicht

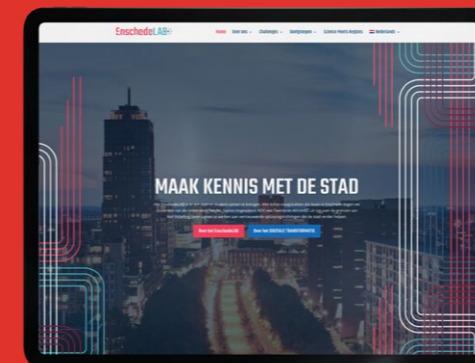
Enkele voorbeelden van instrumenten voor diverse opgaven uit de toolbox.

Kennisportaal Klimaatadaptatie
De informatiebron voor iedereen die werkt aan klimaatadaptatie.

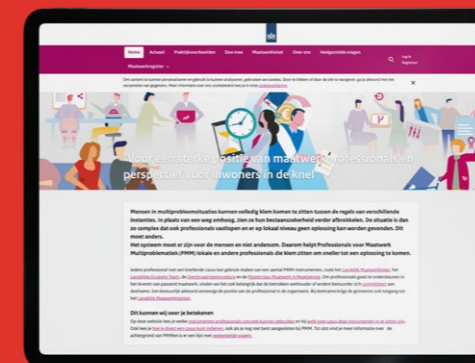
Kennisplatform Verbeteren van woningen en gebouwen
Kennis en informatie om de woningvoorraad in versnel tempo te verduurzamen.

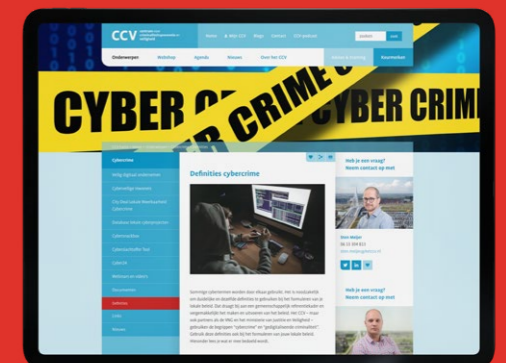
EnschedeLab
Vernieuwende oplossingsrichtingen voor de stad.

City Deal Receptenboek
Praktijkvoorbeelden (recepten) van lokaal voedselbeleid uit Nederlandse steden en provincies.

Maatwerk Multiprobleemhuishoudens
Informatie, handvatten en instrumenten om huishoudens met problemen op meerdere leefgebieden te ondersteunen.

Cyberwegaanpak gemeenten
De cyberwegaanpak laat 4 wegen zien waarop je als gemeente actie moet ondernemen om cyberweerbaar te worden.

Lopende City Deals

City Deal	Inhoud	Steden	Departementen	Overige partijen	Concrete resultaten	
Circulair en Conceptueel Bouwen	Nederland staat voor een enorme bouwopgave van 900.000 nieuwe woningen en de renovatie van miljoenen bestaande woningen. Deze City Deal is een katalysator om 'de grote verbouwing van Nederland' te versnellen met minder milieu-impact; door te werken op een circulaire en conceptuele manier met speciale aandacht voor biobased materialen; en nieuwe waarderings- en financieringsmodellen.	Leiden, Den Haag, Almere, Utrecht, Leeuwarden, Nijmegen, Dordrecht, Venlo, Alphen aan den Rijn, Eindhoven, Amersfoort, Zaanstad, Amsterdam, Boxtel, Purmerend	I&W, BZK	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provincies:</i> Provincie Zuid-Holland, Flevoland, Gelderland, Noord-Brabant, Noord-Holland, Overijssel, Utrecht • <i>Onderwijsinstellingen:</i> Universiteit Utrecht (Urban Futures Studio), Hogeschool van Amsterdam, TU Delft (The Green Village) en de Hogeschool Utrecht • <i>Diverse partijen:</i> Dura Vermeer, Van Wijnen, BAM, Bouwfonds Property Development (BPD), ASN Bank, Madaster Services Netherlands, Sustainer Homes, Sweco Nederland, ITMOOS, New Horizon, Urban Climate Architects, Finch Buildings, Cepezed projects, Rc Panels, Platform31, Cirkelstad, De Bouwcampus,	Stichting C-creators, iCircl, Netwerk Conceptueel Bouwen, Holland Houtland, Dutch Green Building Council, Aedes, Centrum Hout, Groen Ontwikkelfonds Brabant, Biobased Creations, Bouwend Nederland, MVO Nederland, BTIC, Brickton, AM Vastgoed, ASR, Blue City, Rabobank, Trivire, Buro Kade, Chainable, De Sleutels, Ons Doel, Duwo, Portaal Leiden, Healthy Homes, TNO, SVH, The New Block, Treeport, Stichting Probos, Koopmans Bouwgroep, Parteon, Coup-Group, Rijksvastgoedbedrijf, Stichting Kennis Gebiedsontwikkeling, Woonbron, Pioneering, NEPROM, Samenwerkingsverband Lente, Living Lab 040, Synchroon	<p>Om de Rijksbrede circulaire doelstellingen van 2030 te bereiken, legt deze City Deal (2021-2023) de verbinding tussen koplopende gemeenten, provincies, ambitieuze marktpartijen en beleidsverantwoordelijke departementen. Door samen bewijst te creëren op basis van praktijkervaring en deze vervolgens te vertalen naar beleid, maken we van circulair en conceptueel bouwen de nieuwe standaard.</p> <p>Deze City Deal heeft bijgedragen aan verschillende handreikingen en onderzoeken. Hiernaast is een rijksbrede afstemming op circulair bouwen opgezet. Daarbij sluiten we aan bij Het Nieuwe Normaal (Cirkelstad) als eenduidige taal voor circulair bouwen. Tevens wordt samen met overheden en marktpartijen een structurele vraag naar circulaire en conceptuele woningen gerealiseerd, door het ondersteunen van bouwstromen en verbinding met o.a. de Expertteams Woningbouw.</p> <p>In februari 2023 is er vanuit het Nationaal Groeifonds 60 miljoen euro (plus nog eens 40 miljoen euro voorwaardelijk) toegekend aan Toekomstbestendige Leefomgeving. Een voorstel dat mede door een breed consortium van City Deal-partners was ingediend.</p> <p>Meer informatie vindt u hier Of kom meer te weten over deze deal via deze video</p>
Lokale Weerbaarheid Cybercrime	Cybercrime is de laatste decennia een serieuze bedreiging geworden. Partijen in de City Deal werken samen om burgers en bedrijven weerbaarder te maken. Hierbij wordt innovatiekracht bij lokale koplopers gebundeld, de koppeling gelegd met landelijke initiatieven, nieuwe kennis ontwikkeld en het thema bestuurlijk geagendeerd.	Amsterdam, Breda, Dordrecht, Coevorden, Amersfoort, Den Haag, Leeuwarden, Groningen, Arnhem, Heerlen, Súdwest-Fryslân en De Fryske Marren, Veenendaal, Aalsmeer, Amstelveen, Haarlem, en regio's Oost-Brabant, Midden-Nederland, Limburg, Rotterdam en Oost-Nederland.	JenV, BZK, EZK	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Onderwijsinstellingen:</i> Saxion Hogeschool, De Haagse Hogeschool, Thorbecke Academie, NHL Stenden • <i>Diverse partijen:</i> Nationale Politie, Veiligheidsalliantie Rotterdam, VNG, Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant, NH Samen Veilig, Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), Hackshield, Regionaal Platform Veilig Ondernemen (PVO) Rotterdam, Limburg en Den Haag,	Veiligheidscoalitie Midden-Nederland, Veiligheidsregio Twente, Bureau Regionale Veiligheidsstrategie, Taskforce Cyber Limburg	<p>Deze City Deal (2020-2023) verbindt steden in hun aanpak van lokale cyberveiligheid door het opzetten van pilots en diverse uitwisselings- en inspiratiebijeenkomsten over het bereiken van kwetsbare groepen en het komen tot gedragsverandering.</p> <p>In de eerste fase van deze deal zijn 15 cyberaanpakken ontwikkeld die zijn terug te vinden in de database lokale cyberprojecten. Via landelijke uitrol worden deze aanpakken en ervaringen bij gemeenten onder de aandacht gebracht, in de tweede fase zijn 17 cyberprojecten van start gegaan die o.a. bijdragen aan het verhogen van de cyberweerbaarheid van het MKB.</p> <p>Meer informatie vindt u hier Of kom meer te weten over deze deal via deze video</p>
Ruimte voor Lopen	In de City Deal Ruimte voor Lopen werken partners aan duurzame en gezonde mobiliteit, het bestrijden van eenzaamheid, bevorderen van vitaliteit, samenhang in buurten en wijken, veiligheid, een groene en biodiverse stad. Ook draagt Ruimte voor Lopen bij aan grootschalige woningbouw en de verstedelijksopgave.	Rotterdam, Zwolle, Tilburg, Groningen, Leeuwarden, Nijmegen, Amsterdam, Den Haag	I&W, VWS, BZK	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provincie:</i> Fryslân • <i>Diverse partijen:</i> Rijksvastgoedbedrijf, Staatsbosbeheer, Stichting Gezond Natuur Wandelen, Koninklijke Wandelbond Nederland, Wandelnet, Alles is Gezondheid, Fietzersbond, Alliantie Werken in Beweging, Arcadis, I'M BINCK, NatureDesks, Platform31, Kenniscentrum Sport en Bewegen, CROW, E-routes		<p>Met deze City Deal (2020-2024) is een netwerk ontstaan dat de voetganger een volwaardige plek geeft in beleid en in de fysieke omgeving. Lopen kreeg nauwelijks aandacht in de openbare ruimte en mobiliteitsbeleid. Met de inzet op drie centrale werklijnen wordt stedelijk loopbeleid ontwikkeld en versterkt, en vervolgens verspreid. Zo worden er onder meer ruimtelijke concepten getest op verschillende schaalniveaus die gemeenten kunnen toepassen bij gebiedsontwikkeling en ruimtelijke structuurvisies, draagt de City Deal bij aan de eerste CROW Ontwerpwijzer Voetganger. Ook werken publieke en maatschappelijke partijen samen aan interventies om mensen meer te laten lopen (gezonde mobiliteit) en is er de factsheet 'Met lopen kom je verder' ontwikkeld om kennis te laten landen in gemeentelijk beleid. Tot slot wordt gewerkt aan de borging van lopen als integraal onderdeel van de mobiliteitsvisie en ruimtelijk beleid.</p> <p>Meer informatie vindt u hier Of kom meer te weten over deze deal via deze video</p>

City Deal	Inhoud	Steden	Departementen	Overige partijen	Concrete resultaten
Gezonde en Duurzame Voedselomgeving	Een gezonde en duurzame voedselkeuze is essentieel om het aantal gezonde levensjaren te vergroten. Iedereen, van jong tot oud, zou toegang moeten hebben tot een gezond, lokaal geproduceerd en gevarieerd voedselaanbod. Dit draagt tevens bij aan de klimaatdoelstellingen.	Amsterdam, Almere, Den Haag, Ede, Groningen, Leeuwarden, Den Bosch, Venlo, Helmond, Utrecht, Oss en Rotterdam.	EZK, VWS, BZK	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Ministeries:</i> Ministerie van LNV, Ministerie van VWS, Ministerie van BZK • <i>Diverse partijen:</i> Voedingscentrum, JOGG, Taskforce Korte Ketens, Flevo Campus, Platform 31 	<p>In deze City Deal (2021-2025) wordt geëxperimenteerd met voedselbeleid in een stedelijke omgeving. Er worden interventies en instrumenten ontwikkeld om te komen tot een gezonder en duurzamer aanbod in het straatbeeld en bij voedselaanbieders. Parallel wordt ingezet op het verbeteren van het eetpatroon, waarbij vooral wordt gekeken naar cultureel bepaalde voedselroutines. Ook wordt gewerkt aan het stimuleren van korte ketens; het vergroten van het aandeel lokaal voedsel kan bijdragen aan meer bewustzijn over waar voedsel vandaan komt én zorgen voor een lagere kostprijs.</p> <p>Meer informatie vindt u hier Of kom meer te weten over deze deal via deze video</p>
Openbare Ruimte	Van een nieuwe energie-infrastructuur, meer ruimte voor water en groen tot nieuwe vormen van mobiliteit. De komende jaren gaat de openbare ruimte in Nederlandse steden op de schop. Gezien de drukte zowel boven als onder de grond is dit een uitdaging van formaat. In deze City Deal bevorderen we dat opgaven als klimaatadaptatie, energietransitie, deelmobiliteit, een nieuwe circulaire economie en een gezonde natuurinclusieve stad beter op elkaar aansluiten.	Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Leiden, Amersfoort, Dordrecht, Tilburg, Zoetermeer, Apeldoorn, Groningen, Beemster en Purmerend	LNV, BZK, JenV en IenW	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Diverse partijen:</i> Platform31, Stadswerk, CROW, Gemeentelijk Platform Kabels en Leidingen (GPKL), RIONED, Deltares, Naturalis, CBS, Mijnaansluiting, COB, De Bouwcampus 	<p>In deze City Deal (2021-2023) wordt gewerkt aan een integrale aanpak voor deze stedelijke transitieopgaven. Door in kaart te brengen welke opgaven er liggen, welke plannings de verschillende projecten hebben en welke investeringen nodig zijn. In partnerschap wordt nieuw instrumentarium voor de verduurzaming van de openbare ruimte ontwikkeld.</p> <p>Meer informatie vindt u hier Of kom meer te weten over deze deal via deze video</p>
Health Hub	Stimuleren van gezond (stedelijk) leven door innovatieve en samenhangende aanpak van complexe gezondheidsvraagstukken en versterking van Utrechtse (en Nederlandse) gezondheid gerelateerde economie.	Utrecht, De Bilt, Driebergen-Zeist, Nieuwegein, Woerden, Stichtse Vecht, Vianen, Bunnik, IJsselstein, Houten	EZK, VWS, OCW, I&W	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provincie:</i> Utrecht • <i>Onderwijsinstellingen:</i> Universiteit Utrecht, UMC Utrecht, Hogeschool Utrecht, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, MBO Utrecht, ROC Midden Nederland • <i>Ziekenhuizen:</i> Stichting Sint Antonius Ziekenhuis, Diakonessehuis 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Diverse partijen:</i> Utrecht Science Park, RIVM, TNO, Stichting Economic Board Utrecht, Salto Diagnostic and Medical Services B.V., Lokalis, Incluzio, Careyn, Rijnhove, Utrecht Zorg, Nivel, Ucreate, Reinaerde, Raedelij, Huisartsen Utrecht Stad, Altrecht <p>Er wordt geëxperimenteerd om de juiste zorg op de juiste plek te organiseren met de inwoner als centrale spil. Zo worden er experimenten gedaan met persoonlijke gezondheidsomgevingen voor ouderen en is er een regionale aanpak Kansrijke Start voor kinderen opgezet. Ook is de verbinding gemaakt tussen de creatieve industrie en de gezondheidssector voor sociale innovatie en meer ontwerpgericht kijken in de gezondheidszorg. Dit gebeurt onder andere door circle of life events waarin verschillende levensfasen met hun vraagstukken op het gebied van gezondheid centraal staan.</p> <p>Meer informatie vindt u hier</p>
Slim Maatwerk	Doel van de City Deal: het veranderen van processen binnen het sociaal domein, om optimaal gebruik te kunnen maken van de kansen die digitalisering en technologisering bieden.	Den Haag, Dordrecht, Enschede, Den Bosch, Leeuwarden, Roermond, Sittard-Geleen, Súdwest-Fryslân, Zwolle, Tilburg, Utrecht	VWS, BZK (in overleg met OCW, JenV/CJIB en SZW)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Onderwijsinstellingen:</i> Hogeschool Avans, Hogeschool Rotterdam; • <i>Diverse partijen:</i> ELBA\REC, Kennedy Van der Laan, Kurtosis, WE LABS, WeCity, Buddy App, Centric, Twentse Koers, Brightlands Smart Services Campus, CBS; Future City Foundation, Platform 31, UWV, Institute 4 Preventive Health, BTG, Heerlen-Noord 	<p>De mogelijkheden die digitalisering kan bieden worden procesmatig nog niet optimaal benut bij publieke en maatschappelijke organisaties. In de City Deal wordt onderzocht welke werkwijzen mogelijk zijn, bijv. door een pilot rondom de Wams (Wetsvoorstel aanpak meervoudige problematiek). Van belang hierbij is het verband tussen ambities en uitvoering te vergroten en samen met professionals te werken aan veranderingen in de werkwijze. In deze City Deal wordt geëxperimenteerd met de kansen die digitalisering en technologisering bieden voor zowel inwoners, hulpverleners, de overheid en de zorgsector.</p> <p>Meer informatie vindt u hier Of kom meer te weten over deze deal via deze video</p>

City Deal	Inhoud	Steden	Departementen	Overige partijen	Concrete resultaten
Kennis Maken	Het doel van de City Deal Kennis Maken is om versnelling tot stand te brengen in het oplossen van maatschappelijke opgaven van steden door onderzoekers, docenten en studenten hierbij te betrekken. Tegelijkertijd willen we de stad beter ontsluiten als rijke leeromgeving voor studenten. In de City Deal werken steden samen met hoger onderwijsinstellingen, koepels en ROC's aan deze doelstellingen	Amsterdam, Nijmegen, Delft, Enschede, Groningen, Leiden, Maastricht, Rotterdam, Tilburg, Utrecht, Wageningen, Ede, Arnhem, Leeuwarden, Den Bosch, Breda, Zwolle, Den Haag, Deventer, Eindhoven	OCW, BZK	• <i>Diverse partijen:</i> Netwerk Kennissteden Nederland (NKN) met hun universiteiten en hogescholen, de Vereniging van Universiteiten (VSNU), de Vereniging Hogescholen en Regieorgaan SIA, ROC's	<p>Uitgangspunt van de City Deal is dat de stad een rijke leeromgeving biedt waar studenten praktijkervaring kunnen opdoen. In de 20 steden zijn strategische agenda's opgesteld tussen de stadsbesturen en de kennisinstellingen. De City Deal werkt nu aan opschaling (mede dankzij 6 mln financiering vanuit het ministerie van OCW) om in 12 steden alle studenten op zo'n manier van onderwijs te voorzien. Bij deze City Deal zijn over de afgelopen vijf jaar meer dan tienduizend studenten betrokken.</p> <p>Meer informatie vindt u hier Of kom meer te weten over deze deal via deze video</p>
Energieke wijken, duurzaam en sociaal	Het doel van de City Deal Energieke Wijken is het realiseren van de energietransitie in kwetsbare wijken. Daarbij is het van belang het beeld van de transitie te kantelen: in plaats van het beeld van 'een probleem erbij' worden de kansen benadrukt die de transitie bewoners biedt om de eigen sociale situatie te verbeteren en de leefbaarheid in de wijken te vergroten. De City Deal is erop gericht om vernieuwende aanpakken te signaleren, agenderen en ontwikkelen.	Groningen, Arnhem, Nijmegen, Utrecht, Zeist, Amsterdam, Rotterdam, Tilburg, 's-Hertogenbosch, Weert	BZK (PAW en L&V), SZW, OCW	• <i>Diverse partijen:</i> WonenLimburg, TIWOS, ZAYAZ, Platform31	<p>De partijen in de City Deal hebben een analyse uitgewerkt van de vraagstukken en knelpunten in de stedelijke praktijk. Op basis hiervan zijn ontwerpateliers georganiseerd om met elkaar de Achter de Voordeuraanpakken de delen en te versterken.</p> <p>Dankzij de City Deal is ruimte gecreëerd in de ISDE-regeling voor collectieve aanvragen. Ook heeft de City Deal aandacht gegeneerd voor de verduurzaming van kleine VvE's.</p> <p>Meer informatie vindt u hier Of kom meer te weten over deze deal via deze video</p>
Eenvoudig Maatwerk	Veel inwoners die bij de wijkteams in de steden aankloppen, hebben problemen op het terrein van bestaanszekerheid: een slechte woonsituatie, gezondheidsklachten, schulden en inkomensproblemen. De stress die dat oplevert staat participatie vaak in de weg. In de City Deal Eenvoudig Maatwerk experimenteren 8 gemeenten met vormen van maatwerk. De kern hiervan: doen wat nodig is en daarbij zo nodig denken buiten de paden van bestaande regels en budgetten.	Leeuwarden, Tilburg, Enschede, Den Haag, Amsterdam, Utrecht, Zaanstad, Rotterdam	BZK, JenV, SZW, VWS	• <i>Diverse partijen:</i> Divosa, Belastingdienst, CAK, Centraal Justitieel Incassobureau, Integraal Werken in de Wijk, Sociale Verzekeringsbank, UWV, Regio Twente	<p>In deze City Deal wordt gezocht naar doorbraken op casus – lokaal en landelijk – niveau om mensen met 'gestapelde problemen' – waaronder schulden – beter te helpen. Eén van de experimenten is kwijtschelding van de verhoging van de boete in ruil voor een maatschappelijke tegenprestatie. Voorbeelden van experimenten zijn o.a. het creatief toewijzen van woningen aan dakloze jongeren in Utrecht. De gemeenten in Twente die zich via de Twentse Koers inzetten om vraagstukken van hun inwoners aan te pakken.</p> <p>Meer informatie vindt u hier</p>

City Deal	Inhoud	Steden	Departementen	Overige partijen	Concrete resultaten	
Impact Ondernemen	Steeds meer ondernemers leveren met hun werk een positieve maatschappelijke of ecologische bijdrage. Deze impact ondernemers lopen in de praktijk echter tegen verschillende drempels aan. De City Deal Impact Ondernemen wil deze obstakels verminderen en wegnemen. De City Deal ondersteunt door netwerken te bouwen met overheden, financiers en kennistellingen: Samen experimenteren en leren van de praktijk.	Apeldoorn, Den Haag, Groningen, Haarlem, Utrecht, Sittard-Geleen, Delft, Amsterdam, Emmen, Rotterdam, Amersfoort, Breda	BZK, BuZa, EZK, SZW	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provincies:</i> Noord-Brabant, Overijssel, Drenthe • <i>Onderwijsinstellingen:</i> Universiteit Utrecht, Nyenrode University, Erasmus Universiteit Rotterdam, Hogeschool van Rotterdam, NHL Stenden Hogeschool, Windesheim Hogeschool, Hanze Hogeschool, Hogeschool Amsterdam, Saxion • <i>Diverse partijen:</i> Kamer van Koophandel, UWV, The Bridging Company, WelD-commissioned, Atelier Jungles, Fun Forest, Koeckebackers, Copiatek, Bureau Raakt, Raw Paints, Wij zijn Meo, Vanhulley, Breedweer, Green Fox Social Return, Impower Social Impact Company, ICQ Groep, ARGO 360, True Price, Impact Institute, True Price Foundation, Impact Economy Foundation, Kari's Crackers, Plek Apeldoorn, Haagse Zwam, TalentTwist, DAM Nederland BV, Stichting Colours of Impact, The Colour Kitchen, Servates BV, Social Impact Fonds Rotterdam, 	Stadsmakersfonds, FNO – Zorg voor kansen, Social Finance Matters, Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland, Stichting Cofinancing Our Future, Rabobank Deloitte, PriceWaterhouseCoopers BV, KplusV BV, RONT Management Consultants, Spectrum Elan, Avance Impact, Het Versnellingshuis Nederland Circular!, De Normaalste Zaak, Social Enterprise NL, Impact Noord, Impact Oost, Stadsgarage Haarlem/Kennemerland, Social Club Den Haag, Voorgoed Agency Rotterdam, Impact Hub Amsterdam, Prestatieladder Sociaal Ondernemen, Code Sociale Ondernemingen, Vereniging Landelijk Samenwerkingsverband Actieve Bewoners, Stichting Platform31, Landelijk netwerk van sociaal coöperatief ondernemen (Lansco), EEGA Groep, MAEX-landelijk, Social Finance NL, Starters4Communities, Buzinezzclub, Lucrato, WorldStartup, Thrive Instituut, ROZ Groep, De Omslag, Stérk.Brabant, Impact Coalitie Amersfoort	<p>Doel van deze City Deal is het versterken van het impact ecosysteem. Hieraan wordt langs drie sporen gewerkt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Overheden omarmen impact ondernemen, 2. Nederland kent goed functionerende regionale impact netwerken en 3. Financiers waarderen impact in de business case van impact ondernemers. <p>In de afgelopen periode zijn concrete resultaten geboekt, zoals vorming van lokale impact netwerken, het Sociaal Innovatie Fonds dat i.s.m. SZW drempels weg neemt om te komen tot een inclusieve werkvloer, impact door groei, NWO onderzoek over maatschappelijk verdienvermogen Nederland. Het City Deal netwerk biedt legitimiteit aan gemeenten om impact ondernemen in beleid op te nemen. Ook het recent gelanceerde manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen en ondernemen biedt haakjes voor verdere samenwerking en ontwikkeling.</p> <p>Meer informatie vindt u hier Of kom meer te weten over deze deal via deze video</p>
Een Slimme Stad, Zo Doe Je Dat	Digitalisering en technologisering veranderen onze steden, regio's en dorpen de komende jaren ingrijpend. De City Deal heeft onderzocht welke instrumenten nodig zijn om dat op een zo goed mogelijke manier te laten verlopen, waardoor de leefbaarheid in onze steden kan vergroten en onze democratische waarden gehandhaafd kunnen blijven. In deze City Deal worden de instrumenten hiervoor ontwikkeld, getoetst en geïmplementeerd.	Almere, Amersfoort, Apeldoorn, Breda, Capelle aan den IJssel, Den Haag, Deventer, Den Bosch, Enschede, Heerlen, Helmond, Maastricht, Roeselare, Rotterdam, Sittard-Geleen, Zwolle, Roermond	BZK, IenV en JenV	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provincies:</i> Overijssel, Zuid-Holland, Noord-Brabant • <i>Onderwijsinstellingen:</i> Avans Hogeschool, Fontys Hogeschool, Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Saxion • <i>Diverse partijen:</i> Amsterdam Smart City, Arcadis, Argaleo, BNA, BNSP, BPD, BTG, Civity, CBS, DHM Infra, Data-en Kennishub Gezond Stedelijk Leven, Economic Board Utrecht, ELBA\REC, FIWARE Foundation, FME, Heijmans, ICTU, Kadaster, Kennedy Van der Laan, KPN, NEN, NVTL, OverMorgen, Phbm 	Platform31, Politie, Rijksvastgoedbedrijf, Waterschap Vallei en Veluwe, VodafoneZiggo, WeLabs, WeCity	<p>Deze City Deal heeft 250 concrete tools opgeleverd voor gemeenten, die zijn verzameld in de Toolbox 'Slimme stad'. Voorbeelden van instrumenten zijn de Modelverordening Smart City-toepassingen en het Afwegingskader Sensordata en Privacy. Ook heeft de City Deal verschillende subsidies ontvangen, waaronder een Europese subsidie voor lokaal meten initiatieven (Citimeasure).</p> <p>In februari 2023 heeft het kabinet vanuit het Groeifonds 85 miljoen euro toegekend aan Slimme duurzame verstedelijking, waarvoor de City Deal een belangrijke katalysator is geweest. De City Deal is in januari 2023 met twee jaar verlengd. De focus zal liggen op toepassen en opschalen van Smart City-oplossingen.</p> <p>Meer informatie vindt u hier Of kom meer te weten over deze deal via deze video</p>
Dynamische Binnensteden; regie op transformatie	Binnensteden staan aan de vooravond van grote veranderingen in programmering, gebruik en inrichting. Om ze aantrekkelijk te houden en toekomstbestendig te maken, is het belangrijk om op die veranderingen te kunnen sturen. Om dat te bereiken werken partijen in deze City Deal samen om mogelijkheden voor regievoering te versterken en door instrumentarium te verkennen en te ontwikkelen om de regierol waar te maken.	Amsterdam, Den Haag, Utrecht, Rotterdam, Groningen, Eindhoven, Nijmegen, Dordrecht, Roosendaal, Hilversum	BZK, JenV en EZK	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Diverse partijen:</i> Platform31, INretail, Retail Innovation Platform 		<p>In deze City Deal (2023-2026) wordt gewerkt in vier werkgroepen met beleids-specialisten op de volgende thema's: vastgoed, financiering, invulling/branchering en ondermijning.</p> <p>In juni 2023 is deze deal van start gegaan. Momenteel wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld met pilotprojecten in de steden.</p> <p>Meer informatie vindt u hier Of kom meer te weten over deze deal via deze video</p>

Afgeronde City Deals

City Deal	Inhoud	Steden	Departementen	Overige partijen	Concrete resultaten
Elektrische deelmobiliteit in stedelijke gebiedsontwikkeling	Doel: versnellen van een doorbraak naar het gebruik van elektrische deelmobiliteit in stedelijke gebiedsontwikkelingen. Betrokken partijen willen met pilots een impuls geven aan energietransitie door energiezuinige woningen en de aanleg van lokale smart grids.	Amersfoort, Amstelveen, Apeldoorn, Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Utrecht,	I&W, EZK, BZK	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provincie:</i> Zuid-Holland • <i>Diverse partijen:</i> Elaad NL, Heymans NV, St Smart Solar Charging, Syndroon BV, Syntus, Achmea BV, NEPROM. <p>In december 2019 zijn twee nieuwe partijen toegetreden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ForumInvest en Buurauto	Deze City Deal heeft geëxperimenteerd met het plaatsen van elektrische deelauto's in nieuwe gebiedsontwikkeling. Hierdoor kan er met een lagere parkeernorm meer en goedkoper gebouwd worden en wordt de luchtkwaliteit in de stad verbeterd. Onlangs heeft het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bidirectionele laadpalen voor andere steden mogelijk gemaakt naar aanleiding van deze deal. Momenteel wordt de samenwerking gezocht met de Greendeal Autodelen II om het platteland beter van deelmobiliteit te voorzien. Meer informatie vindt u hier Of kom meer te weten over deze deal via deze video
Zicht op ondermijning (Data Analytics)	Door middel van patroonherkenning via big data analyse onzichtbare ondermijnende criminaliteit zichtbaar maken.	Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Tilburg, Eindhoven, Den Bosch, Breda en Helmond (vanaf medio 2019 uitgebreid met de gemeenten Groningen, Almere en Maastricht.	BZK, J&V, Fin/DGBEL ism SZW	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Diverse partijen:</i> Politie, Openbaar Ministerie, CBS, Kadaster, RIEC's (FIU vanaf Q4 2019)	In deze City Deal zijn door middel van analyses inzichten opgedaan voor de thema's drugs en vastgoedrisico's. Deze inzichten hebben geleid tot de samenstelling van vijf drugsprofielen en zes vastgoedrisicoprofielen. Door middel van een in deze City Deal ontwikkeld dashboard worden die profielen over heel Nederland, per gemeente en per wijk weergegeven. Door deze verkleinde zoekgebieden kan er gericht onderzoek gedaan worden. Na afronding van de City Deal is de Zicht op Ondermijning aanpak uitgebreid en met structureel geld voortgezet vanuit BZK. Meer informatie vindt u hier Of kom meer te weten over deze deal via deze video
Klimaatadaptatie	Leer-, experimenteer en innovatietraject om de kansen die klimaatverandering biedt te benutten.	Zwolle, Dordrecht, Rotterdam, Den Haag, Amsterdam, Eindhoven, Breda, Amersfoort, Deventer, Groningen, Apeldoorn	I&W, BZK	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provincie:</i> Overijssel • <i>Waterschappen:</i> Waterschap Drents Overijsselse Delta, Amstel, Gooi en Vecht en Vallei en Veluwe, De Dommel, Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard en Hoogheemraadschap van Delfland • <i>Onderwijsinstellingen:</i> Universiteit van Utrecht, Hanze Hogeschool, Saxion, Hogeschool Amsterdam <ul style="list-style-type: none"> • <i>Diverse partijen:</i> Tauw, RDC, NWP, Kennisland, Heijmans, EcoShape, BPD, Unesco-IHE, Branchevereniging voor Ondernemers in het Groen VHG, Arcadis, Staatsbosbeheer, HKV, NEN	In deze City Deal hielpen leer- en werkateliers om klimaatadaptatie toe te passen in de stad. Succesvolle aanpakken en praktische toepassingen worden uitgewisseld binnen het publiek-private netwerk en gepubliceerd voor de buitenwereld. De City Deal heeft verschillende ministeries en de Tweede Kamer geadviseerd over het belang van praktijkgerichte kennisontwikkeling, over de wijze waarop de financiële impulsregeling vanuit het Deltaprogramma kan worden ingevuld en over de vertaalslag naar lokale en nationale wetgeving. Meer informatie vindt u hier Of kom meer te weten over deze deal via deze video

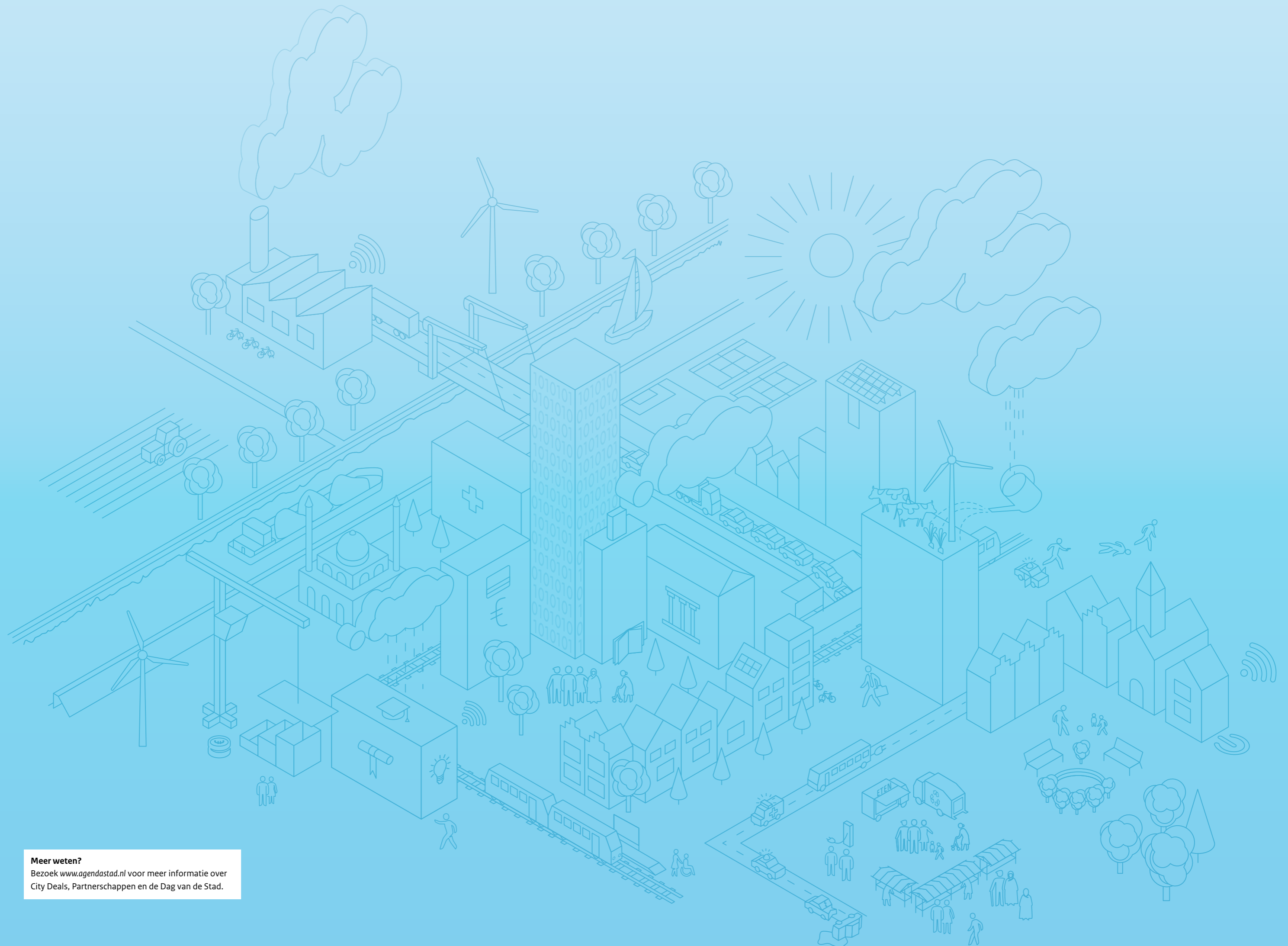
City Deal	Inhoud	Steden	Departementen	Overige partijen	Concrete resultaten
Voedsel op de stedelijke agenda	Impuls aan de transitie van landbouwbeleid naar integraal voedselbeleid met: duurzaamheid, gezondheid, voedselveiligheid en diervriendelijkheid, gestimuleerd vanuit consument, producent en retail in de stad.	Amsterdam, Almere, Den Haag, Ede, Groningen, Leeuwarden, Den Bosch, Venlo, Helmond, Utrecht, Oss, Rotterdam	EZK, VWS en BZK	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provincie:</i> Gelderland 	<p>De City Deal heeft op vier themaclusters kennis opgedaan om de rol van steden op het gebied van voedselbeleid te versterken. In een position paper zijn aanbevelingen gedaan op het gebied van economie en innovatie, het terugdringen van voedselverspilling en het versterken van regionale voedselsystemen en gezonde voedselomgeving en voedsel-educatie. Hiernaast is er een online receptenboek ontwikkeld met praktijkvoorbeelden van stedelijk voedselbeleid. De deal heeft ervoor gezorgd dat de twaalf provincies voedselbeleid verkennen en voedsel steviger in gemeentelijk beleid is opgenomen. Na onderzoek van de City Deal bekijkt het kabinet momenteel welke juridische mogelijkheden zij kan inzetten om het ongezonde voedselaanbod te dempen.</p> <p>Meer informatie vindt u hier Of kom meer te weten over deze deal via deze video</p>
Zorg voor veiligheid in de stad	Verbeteren van de aansluiting tussen zorgen en veiligheid d.m.v. innovatieve concepten. Focus op kwetsbare groepen en het voorkomen van overlast en criminaliteit. Randvoorwaarde is dat we hierbij aantoonbaar effectieve interventies kunnen inzetten.	Almere, Breda, Maastricht, Nijmegen, Zoetermeer en Tilburg	J&V, VWS, SZW, BZK	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Diverse lokale partijen</i> 	<p>De experimenten van City Deal Zorg voor Veiligheid in de Stad hebben geleid tot nieuwe vormen van samenwerking, inzicht in fundamentele knelpunten en geoptimaliseerde werkwijzen. In verschillende experimenten zijn indicaties gevonden dat gerichte interventies op zorg en ondersteuning een positief effect op veiligheid hebben.</p> <p>Meer informatie vindt u hier</p>
Roadmap Next Economy	Regionale ontwikkelstrategie die anticipeert op nieuwe economische dragers en vereiste vaardigheden.	MRDH (Rotterdam, Den Haag, 21 omliggende gemeenten)	EZK en BZK	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provincie:</i> Zuid-Holland • <i>Diverse partijen:</i> EPZ, InnovationQuarter 	<p>In deze City Deal zijn de acties en investeringen beschreven die nodig zijn voor een toekomstbestendige economie van de MRDH. In de Roadmap zijn vijf transitiepaden uitgezet op het gebied van digitalisering, energiedelta, circulair, entrepreneurschap en next society. Aan de hand van deze strategie zijn verschillende projecten van start gegaan.</p> <p>Meer informatie vindt u hier</p>
Warm welkom voor talent	Ruim baan bieden aan elke hoogwaardige ondernemer die in Nederland wil starten.	Amsterdam, Eindhoven, Den Haag, Groningen.	EZK, SZW, J&V, OCW	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Diverse partijen:</i> Expatcenter Amsterdam Area, Startup Amsterdam, Startup Delta (nu TechLeap), VNO-NCW, ONL, KvK, MKB Nederland, UWV, RVO, IND, NFIA, externe experts, accelerators, incubators en ambitieuze ondernemers 	<p>Deze City Deal heeft een rapportage opgeleverd met concrete aanbevelingen om Nederland aantrekkelijker te maken voor talentvolle buitenlandse ondernemers. Deze City Deal heeft een rapportage opgeleverd met concrete aanbevelingen om Nederland aantrekkelijker te maken voor talentvolle buitenlandse ondernemers. Een groot aantal aanbevelingen is overgenomen, waaronder de inrichting van een nationaal contactpunt bij de RVO en vanaf 1 januari 2020 hebben partners van buitenlandse zelfstandigen vrije toegang tot de arbeidsmarkt.</p> <p>Meer informatie vindt u hier</p>

City Deal	Inhoud	Steden	Departementen	Overige partijen	Concrete resultaten
Eurolab Grensoverschrijdend werken en ondernemen	Samenhangende aanpak van de grensoverschrijdende arbeidsmarkt, kennisinfrastructuur en economie in de Euregio Maas-Rijn versneld realiseren.	Maastricht, Sittard, Heerlen en voorts Aken, Luik en Genk	BZK, EZK, SZW, OCW	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provincie:</i> Limburg • <i>Onderwijsinstellingen:</i> Universiteit Maastricht • <i>Diverse partijen:</i> Brightlands, stichting Limburg Economic Development (LED) 	<p>De City Deal heeft grensoverschrijdende samenwerking in de Euregio Maas-Rijn bevorderd door in het Eurolab de krachten van werken, leren en ondernemen te bundelen. In de regio zijn oplossingen bedacht om grensbarrières weg te nemen met als doel de economie te versnellen.</p> <p>Meer informatie vindt u hier</p>
Binnenstedelijk Bouwen en transformatie	Nieuwe allianties en business cases realiseren om binnenstedelijk bouwen een impuls te geven	Zuidvleugel (Leiden, Rotterdam, Den Haag, Gouda, Dordrecht, Schiedam, Alphen aan den Rijn)	BZK en I&W	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provincie:</i> Zuid-Holland • <i>Diverse partijen:</i> Bouwend Nederland, De Vereniging Deltametropool, Vastgoed Belang, BNG, IVBN, Watertorenberaad, NEPROM 	<p>De City Deal 'Binnenstedelijk Bouwen' heeft bouwlocaties in de Zuidvleugel versneld in ontwikkeling gebracht, was inspiratiebron voor de in 2018 opgerichte transformatiefaciliteit en is inmiddels doorgestart in een landelijk programma om de resultaten te delen binnen de G4o.</p> <p>Meer informatie vindt u hier</p>
Inclusieve Stad (doorstart: Eenvoudig Maatwerk)	Aansluiting verbeteren van de arrangementen op de domeinen van werk, inkomen, schulden en zorg op de leefwereld van huishoudens.	Zaanstad, Leeuwarden, Enschede, Utrecht, Amsterdam, Den Haag, Tilburg, Delft.	SZW, VWS, BZK, J&V	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Diverse partijen:</i> CAK, Belastingdienst, CIB, SVB, IWW 	<p>Deze City Deal heeft samenwerking en leercultuur tussen steden op het sociaal domein bevorderd. Hier is de Topklas Eenvoudig Maatwerk, Platform Mooi en een netwerkstructuur van acht gemeenten uit voortgekomen. Ook is het 'rode knop'-mechanisme bedacht om knelpunten op gemeentelijk niveau door te sturen naar het Rijk, die vervolgens een passende oplossing zoekt.</p> <p>Meer informatie vindt u hier Of kom meer te weten over deze deal via deze video</p>
Stedelijke veiligheid	Samenhangende en innovatieve aanpak van complexe stedelijke veiligheidsopgaven ihb met een digitaal karakter, met als doel het behalen van maatschappelijk (veiligheid) en economisch rendement.	Den Haag, Eindhoven, Tilburg, Enschede, Zoetermeer, Delft	EZK, J&V en OCW	<ul style="list-style-type: none"> • <i>3 regionale veiligheidsclusters:</i> Stichting Hague Security Delta, Stichting Dutch Institute for Technology Safety and Security en Twente Safety and Security 	<p>In de deelnemende steden en de drie veiligheidsclusters zijn elf living labs gestart. Hierin zijn innovatieve oplossingen beproefd en uitgedacht voor veiligheidsproblematiek die in de steden speelt.</p> <p>Meer informatie vindt u hier</p>
Naar een digitale woonomgeving	Grootschalige digitalisering van woningen om kosteneffectieve ontwikkeling van innovatieve woon- en zorgdiensten te bevorderen.	Brabantstad (Eindhoven, Tilburg, Den Bosch, Helmond, Breda)	EZK, BZK I&W	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provincie:</i> Noord-Brabant • <i>Onderwijsinstellingen:</i> TU Eindhoven • <i>Diverse partijen:</i> Woonconnect, KPN, BIM loket, Spark Campus, 	<p>Vanuit de City Deal zijn 15.000 woningen gedigitaliseerd. De deal is opgeschaald onder de titel 'Connect NL' om dit model op te schalen en te structureren. Dit helpt bewoners bij het krijgen van inzicht in de verduurzamingsmogelijkheden van hun huis en de bijbehorende kosten. Tegelijkertijd is binnen de City Deal gewerkt aan het inventariseren van belemmeringen en juridische vraagstukken op het gebied van privacy, opslag en beheer van data en standaardisatie.</p> <p>Meer informatie vindt u hier</p>

City Deal	Inhoud	Steden	Departementen	Overige partijen	Concrete resultaten
Waarden van groen en blauw in de stad	Gemeenten, private partijen en kennis-instituten gaan gebruikerservaringen en kennis delen om de TEEB-stadtool en de Atlas Natuurlijk Kapitaal (ANK) te verfijnen, te integreren en nog beter te laten aansluiten bij de uitvoeringspraktijk. TEEB staat voor The Economics of Ecosystems and Biodiversity. Met de TEEB-stadtool kan de monetaire waarde van stedelijk groen en water worden bepaald.	Rotterdam, Den Haag, Dordrecht, Haarlem, Apeldoorn, Amersfoort, Utrecht	EZK, LNV, I&W	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Onderwijsinstellingen:</i> RU Groningen, Hogeschool van A'dam • <i>Diverse partijen:</i> Tauw, VHG (branchondernemers in het groen), RIVM, KCNL, NVTL, NL Green Label, de coöperatieve samenleving 	In de City Deal is de TEEB-Stadtool en de Atlas Natuurlijk Kapitaal (ANK) doorontwikkeld waarmee de waarde van stedelijk groen en water wordt bepaald. Zo kunnen gemeenten beter rekening houden met maatschappelijke voordelen van groen en water in de planvorming, en bij het beheer van de buitenruimte. Meer informatie vindt u hier
Clean Tech	Verbinding realiseren tussen de maatschappelijke opgaven om schoon, veilig, energie-neutraal en duurzaam/circulair te produceren en consumeren.	Stedendriehoek: Apeldoorn, Deventer, Zutphen, Epe, Brummen, Voorst, Lochem	EZK, I&W, OCW	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provincies:</i> Gelderland en Overijssel • <i>Diverse partijen:</i> Strategische Board Stedendriehoek, stichting Stedendriehoek Innoveert, 	Deventer Open Innovation Center Clean Tech Delta Rotterdam, Drechtsteden en Delft, stichting KIEMT, Oost NV, Hotspots en bedrijvennetwerken Meer informatie vindt u hier
Woning-abonnement	Instrument realiseren om energiebesparingsmaatregelen zo laagdrempelig mogelijk aan te bieden aan woning-eigenaren.	Deventer, Ede, Enschede, Zutphen, Lochem en Breda	BZK	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provincie:</i> Overijssel, • <i>Diverse partijen:</i> Energiefonds Overijssel, Deventer kring van werkgevers, Midden en Klein-bedrijf Deventer, VNO/NCW, Bouwend Nederland Regio Oost en Uneto/VNI – regio Oost 	De City Deal heeft geleid tot een experiment waarbij 600 woningeigenaren een abonnement konden nemen op energiebesparende maatregelen in hun huis. Deze experimenten worden nu voortgezet, ook in een groot aantal andere gemeenten. Deze City Deal heeft bijgedragen om gebouwgebonden financiering mogelijk te maken via het Klimaatakkoord en de partners zijn betrokken bij de opdracht uit het Klimaatakkoord om energiebesparing mee te mogen rekenen bij toetsing van woonlasten. Uit het woningabonnement is Transform ontstaan; een initiatief van 4 steden om 40.000 woningen aardgasvrij te maken binnen de woonlasten en hiertoe een wijkabonnement aan te bieden. Meer informatie vindt u hier
Circulaire stad	Bundeling van regionale strategieën om tot een circulaire stad te komen op het gebied van meten, voorbeeldprojecten, verbinden vraag en aanbod, inventarisatie belemmeringen en internationale component.	Almere, Amsterdam, Apeldoorn, Dordrecht, Den Haag, Haarlemmermeer, Rotterdam, Utrecht, Venlo	I&W, BZK en EZK	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Diverse partijen:</i> TNO, Royal Haskoning DHV, Circular Economy 	De City Deal 'Circulaire Stad' heeft regionale strategieën opgeleverd om tot een circulaire stad te komen. De ervaringen van de steden en onderzoeksresultaten worden gebruikt in de ontwikkeling van circulair bouwbeleid van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Via projecten is laten zien dat een meer circulaire stad al mogelijk is. Dit is ook voor andere steden beschikbaar via de website van Circulaire Stad. Momenteel wordt gewerkt aan een vervolg van deze City Deal. Meer informatie vindt u hier Of kom meer te weten over deze deal via deze video
Gelrestad (Smart energy, food and health)	Verbinding realiseren tussen de topsectoren energie, food en health in Gelderland.	Arnhem, Nijmegen, Ede-Wageningen, Apeldoorn.	EZK, BZK	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Provincie:</i> Gelderland • <i>Ziekenhuizen:</i> Rijnstate Ziekenhuis, Radboud UMC • <i>Onderwijsinstellingen:</i> Radboud Universiteit, Wageningen University and Research • <i>Diverse partijen:</i> Economic Board Arnhem-Nijmegen, 	Strategische Board, Stedendriehoek, Papendal holding, Industriepark Kleefse Waard, Engie, Alliander, Rijn-IJssel Energie Coöperatie, Wiek II, Alliantie Voeding in de Zorg, Actief Comité Binnenstad Nijmegen, VWS Meer informatie vindt u hier

Meer weten?
Bezoek www.agendastad.nl voor meer informatie over
City Deals, Partnerschappen en de Dag van de Stad.